یادداشت

بیان قدرت ما

ادامه از صفحه اول

موضوع آن‌قدر واضح است که نیاز به توضیح ندارد. فقط لازم می‌داند یک مثال از بی‌تصمیمی و بی‌ارادگی را بیاورم؛ موضوع دریاچه ارومیه که خشک‌شدن آن مرگ میلیون‌ها هکتار کشاورزی شرق ارومیه و بیماری و دربه‌دری میلیون‌ها انسان ساکن در آن مناطق یعنی آذربایجان شرقی، زنجان و قزوین را در پی خواهد داشت. همه دوستان، داستان دریاچه آرال را می‌دانند که با خشک‌شدن آن مزارع کشاورزی نمکزار شد و مردم بیمار و دربه‌در.

در طول سال گذشته دریاچه مرتبا خشک شده است و آقایان تماشاگر. واقعا طبیبی برای معالجه پیدا نمی‌شود و همه نشسته‌اند تا بیمار بمیرد؟ آقایان راه‌حل بسیار ساده است؛ حقابه دریاچه را یک سال به دریاچه بدهند تا احیا شود. می‌گویید کشاورزی را چه کنیم؟ می‌گویم نشسته‌اید تا میلیون‌ها هکتار زمین کشاورزی شرق ارومیه از بین برود، آن‌وقت ماتم چند هزار هکتار را گرفته‌اید؟ یک سال عدم‌النفع به کشاورزان بدهید.

خوب است رئیس‌جمهور اهل آنجاست، اگر اصفهانی بود چه می‌شد؟ آیا همه راه‌حل‌ها مرده است؟ وزیر نیرو که مسئول آب و برق است، می‌گوید مردم کمتر نان بخورند! واقعا شلختگی چه کار که نمی‌کند؟ دولت محترم در این هیاهوی نابسامانی سیاسی و سایه جنگ و تحریم‌ها و تهدیدها که ظاهرا از کنترل او خارج است، به هر طریق باید به حفظ ایران بیندیشد و در این راه اعتقاد و ارائه تصمیمات محکم لازم است؛ والا اگر ترجیع‌بند شعرش «نمی‌گذارند» باشد، همراه با حفظ‌نشدن ایران، خود را نیز حفظ نخواهد کرد. ایران به مردان اندیشمند و دلیر محتاج است.

سیاست‌های صفر و یک، کیفیت زندگی و منابع آب ایران را تهدید می‌کنند

ادامه از صفحه اول

خروج از این چرخه معیوب تنها با رویکردی متعادل، علمی و مبتنی بر شواهد ممکن است؛ رویکردی که میان بهره‌وری منابع، سازگاری با اقلیم و تأمین نیازهای اجتماعی تعادل برقرار کند. راهکار واقعی و علمی، نه حذف مطلق است و نه چمن‌کاری بی‌ضابطه، بلکه مدیریت هدفمند، علمی و سازگار با شرایط اقلیمی است.

سه محور کلیدی در سیاست‌گذاری چمن شهری باید مورد توجه قرار گیرد: نخست، حفظ و تقویت چمن در فضاهای تفریحی و ورزشی ضروری است. این فضاها شامل بخش‌های محدود و مشخصی از پارک‌ها و زمین‌های بازی و ورزشی هستند که برای فعالیت‌های جمعی و حضور مستقیم شهروندان طراحی شده‌اند و ستون رفاه اجتماعی و تعاملات خانواده‌ها به شمار می‌روند. حذف این فضاها کیفیت زندگی شهری را کاهش می‌دهد و فرصت‌های تعامل اجتماعی را محدود می‌کند.

دوم، حتی در فضاهای تفریحی و ورزشی، استفاده از گونه‌ها و ارقام مقاوم به خشکی و گرما حیاتی است. گونه‌های چمن توسعه‌یافته‌ای در دنیا وجود دارند که مصرف آب را ۵۰ تا ۷۰ درصد کاهش می‌دهند و درعین‌حال کارکرد اجتماعی و تفریحی چمن را حفظ می‌کنند. انتخاب گونه‌های مناسب، تلفیق دانش علمی با حکمرانی مسئولانه و سیاست‌گذاری محیطی را نشان می‌دهد و پایداری منابع را تضمین می‌کند.

سوم، حذف فوری چمن‌های غیرضروری و جایگزینی آنها با گونه‌های بومی و مقاوم غیرچمنی سازگار با اقلیم گرم‌وخشک ایران ضرورت دارد. بخش درخور توجهی از چمن‌کاری‌های قدیمی در خیابان‌ها، رفیوژ میانی بلوارها، حاشیه بزرگراه‌ها، پیاده‌روها، شیب‌های اطراف پل‌ها و... هنوز باقی مانده و مصرف بالای آب و هزینه‌های نگهداری را تحمیل می‌کند. جایگزینی این چمن‌ها با گیاهان بومی و مقاوم غیرچمنی، نه‌تنها منابع آبی را حفظ می‌کند، بلکه تنوع زیستی شهری را تقویت، هزینه‌های نگهداری را کاهش می‌دهد و هم‌زمان کارکرد اکولوژیک و زیبایی‌شناسی محیط را حفظ می‌کند. بحران آب به‌گونه‌ای است که حذف این چمن‌ها امروز نیز دیر است و باید بی‌درنگ انجام شود تا مصرف بی‌رویه آب فضای سبز کاهش یافته و منابع ارزشمند آب حفظ شوند. همچنین، در این بخش‌ها هرگونه صدور مجوز برای کشت جدید چمن ممنوع باشد تا چرخه پرهزینه و آب‌بر گذشته به هیچ شکل تکرار نشود.

ایران نیازمند مدیریت شهری علمی، استراتژیک و انعطاف‌پذیر است؛ مدیریتی که چمن را از نماد مصرف بی‌رویه منابع به ابزاری کارآمد و هدفمند تبدیل کند، میان نیازهای انسانی، محدودیت منابع و شرایط اقلیمی تعادل برقرار کرده و بحران آب را مهار کند. تنها با عبور از سیاست‌های صفر و یک، شهرهای ایران می‌توانند به سوی پایداری واقعی، رفاه اجتماعی و بهره‌وری منابع هدایت شوند.

گزارش «شرق» از جوانان در سن سربازی که برای دورزدن «خدمت» هزار راه رفته‌اند

غیبت، خرید و معافیت

شادی مکی

غیبت، خرید، معافیت و درخواست برای حذف، رویکرد غالب جامعه نسبت به خدمت سربازی است. پسران جوان، سربازی را وقت تلف‌کردن می‌دانند؛ جایی که از زندگی عقب می‌افتند بدون اینکه تخصصی به آنها اضافه شود. همین هم شده تا هزار راه برای دورزدن این دو سال بروند؛ از غیبت‌های چندساله به امید معافیت سنی تا جعل سند و مدرک برای گرفتن معافیت پزشکی یا انتخاب تحصیلات تکمیلی برای به تعویق انداختنش. در تمام این سال‌ها هم هر چند وقت یک بار خبری درباره خرید سربازی، کوتاه‌شدن دوره آن و... منتشر می‌شود، گاهی شایعه است و گاهی هم طرحی در دست بررسی. مثل ۲۰ شهریورماه که خبری به نقل از کمیسیون تلفیق مجلس منتشر شد: «خرید سربازی برای مشمولان غایب بیش از پنج سال، در دستور کار قرار گرفته است. این طرح با هدف حمایت از خانواده‌ها و همچنین ایجاد فرصت برای افراد بالای ۳۵ سال و کسانی تدوین شده که به دلیل مشکلات جسمی قادر به انجام خدمت نیستند». در همین خبر، حتی قیمت‌های در نظر گرفته‌شده نیز پیشنهاد شد: «خرید خدمت برای دارندگان مدرک کاردانی و پایین‌تر ۲۵۰ میلیون تومان، کارشناسی ۴۰۰ میلیون تومان، کارشناسی ارشد ۴۰۰ میلیون تومان، دکترای پزشکی ۶۰۰ میلیون تومان، دکترای غیرپزشکی ۶۰۰ میلیون تومان و برای متخصصان پزشکی ۶۰۰ میلیون تومان». هرچند این خبر چهار روز بعد توسط کمیسیون تلفیق مجلس و رئیس سازمان وظیفه عمومی فراجا تکذیب شد؛ «خرید خدمت سربازی شایعه است و مشمولان غایب و غیرغایب باید وضعیت خدمت خود را تعیین تکلیف کنند». ماجرای خرید خدمت اما به سال ۱۳۷۰ و تصمیم شورای عالی امنیت ملی در این زمینه بازمی‌گردد. براساس طرحی که آن زمان ارائه شد، قیمت خرید خدمت سربازی برای افراد با مدرک تحصیلی پایین‌تر از دیپلم ۳۵۰ هزار تومان، دیپلم ۵۰۰ هزار تومان و فوق‌دیپلم ۶۰۰ هزار تومان تعیین شده بود. با استفاده از این طرح در مدت شش سال، ۷۰ هزار نفر از گذراندن سربازی رها شدند. بار دیگر در آذرماه سال ۱۳۷۷ امکان خرید خدمت سربازی برای افراد بالای ۲۰ سال فراهم شد؛ طرحی که به مدت سه سال خرید خدمت سربازی را با مبلغ یک‌میلیون‌و ۸۰۰ هزار تا سه‌میلیون‌و صد هزار تومان امکان‌پذیر کرد. در این طرح بیش از ۳۵۰ هزار نفر از خدمت سربازی رها شدند. بااین‌حال، برخی افراد در گفت‌وگو با «شرق» می‌گویند در اوایل دهه ۹۰ نیز شرایط خرید خدمت فراهم شده بود که ظاهرا آخرین بار بود. آن زمان با پرداخت حدود ۲۰۰ تا ۲۵۰ میلیون تومان می‌شد سربازی را خرید؛ مبلغی که تنها افراد قشر برخوردار و مرفه توان پرداخت داشتند. خرید خدمت هم محدود به گروه خاصی است. این روزها اما فارغ از شایعه یا حقیقی‌بودن خبر امکان خرید خدمت، خیلی‌ها در نقد این دوره صحبت می‌کنند؛ موضوعی که حتی به وعده‌های انتخاباتی برخی از نامزدهای ریاست‌جمهوری هم رسیده بود. مثل امیرحسین قاضی‌زاده‌هاشمی که سال گذشته در مناظرات انتخاباتی وعده داد: «دیوار سخت سربازی اجباری را برای همیشه از جلوی جوانان ایرانی برخواهم داشت و طرح فروش خدمات سربازی و سربازی حرفه‌ای را دنبال خواهم کرد». همان روزها هم کارزاری با عنوان «درخواست حذف همیشگی سربازی اجباری» خطاب به محمدباقر قالیباف، رئیس مجلس راه‌اندازی شد. این کارزار به امضای ۲۳۱هزارو ۵۹۳ نفر از شهروندان مرد و زن رسید. در این میان، جوانان سربازی‌رفته یا در حال رفتن به سربازی به «شرق» می‌گویند که گذراندن این دوره، تنها نتیجه‌اش احساس بطالت، اتلاف وقت و تأخیر در اشتغال و کسب تجربه و مهارت است. برای آنها این دوره هیچ دستاوردی ندارد.

حس تعلیق همیشگی

دوران خدمت «سپهر» یک هفته دیگر شروع می‌شود. مقطع کارشناسی ارشد دارد و احتمالا شرایطش نسبت به افراد دارای مدرک تحصیلی پایین‌تر بهتر است: «علاقه‌ای به گذران دوران سربازی نداشتم اما نه شرایط معافیت داشتم و نه امکان خرید سربازی وجود دارد. در حال حاضر شاغلم و از اینکه مجبورم در ۲۸سالگی کار و درآمدم را کنار بگذارم ناراحتم. درواقع خدمت سربازی تمام ابعاد زندگی من را تحت تأثیر قرار داده است». او از اواخر دوره کارشناسی نگران دوران خدمت بود: «در این مدت همیشه احساس معلق‌بودن داشتم و برای پذیرش هر کار و پیشنهادی دچار تردید می‌شدم؛ زیرا نمی‌دانستم با توجه به خدمت سربازی که در پیش دارم، بهتر است پیشنهاد را بپذیرم یا نه. حتی دوره کارشناسی ارشدم را به‌عمد کمی طول دادم به این امید که زندگی‌ام اندکی به ثبات برسد و بعد اعزام شوم». سپهر معتقد است دوره آموزشی خیلی هم بد نیست، اما مابقی روزهای سربازی دستاورد مثبتی به دنبال ندارد.

حتی یک بار هم دست به اسلحه نزدم

از دوره خدمت «میلاد» یک سال دیگر مانده است. کارشناسی ارشد حقوق دارد و اهل رسانه است. او برای «شرق» تعریف می‌کند: «اگر شرایط معاف‌شدن را داشتم یا امکان خرید خدمت، حتما اقدام می‌کردم، اما هیچ‌یک از این شرایط مهیا نبود. به نظرم ۲۱ ماه حضور در دوران سربازی تنها اتلاف وقت است و هیچ دستاورد و خروجی مثبتی ندارد. اگر دوره سربازی برای تقویت بنیه قوای دفاعی کشور در زمان جنگ است و یادگیری کار با سلاح است، باید بگویم من جزء کسانی بودم که در دوره آموزشی حتی یک بار هم دست به اسلحه نزدم». او ادامه می‌دهد: «با توجه به شرایطی که داشتم، هم از نظر معدل دانشگاه و هم داشتن آشنا، موفق شدم به یکی از مراکز آموزشی بسیار خوب در شهر خودم تهران اعزام شوم. در نهایت هم با توجه به صحبت‌هایی که با فرمانده داشتم، به‌عنوان منشی او مشغول به کار شدم». به گفته «میلاد»، داشتن پارتی و آشنا باعث می‌شود دوران سربازی آسان‌تر بگذرد: «اگر آشنا داشته باشی حتی به منطقه مرزی هم اعزام شوی، دوران سربازی مثل بهشت می‌شود. در حال حاضر یکی از دوستانم دارای مدرک کارشناسی ارشد از دانشگاه صنعتی شریف است و پارتی هم ندارد، حالا شرایط سختی دارد و مدام گلایه می‌کند. زمان تقسیم‌بندی افراد به دانش و تخصص سرباز توجهی نمی‌شود و تقسیم‌بندی براساس داشتن دوست و آشناست». «میلاد» می‌گوید در همین یک سال به شرایط شغلی و درآمدی‌اش لطمه خورده و نمی‌تواند شغلش را ادامه دهد: «حقوق ستوان سوم هشت میلیون تومان است، من یک درجه بالاترم، یعنی ستوان دوم. درواقع حقوقم باید ۹ میلیون تومان باشد، اما در حال حاضر شش‌میلیون‌و ۳۰۰ هزار تومان دریافت می‌کنم».

دوره بطالت

«احمد»، سرباز امریه در یکی از سازمان‌های دولتی است. دوره خدمت او بعد از پایان مقطع کارشناسی ارشد و از اسفندماه سال گذشته شروع شد. احمد به «شرق» می‌گوید: «زمانی که نوبت به سربازی من رسید، امکان خرید خدمت وجود نداشت و شرایط لازم برای معافیت را هم نداشتم. تنها راه‌حلی که برایم وجود داشت، «امریه»شدن بود؛ موضوعی که به‌شدت پیگیر آن بودم». او می‌گوید: «در محیط نظامی، کارهایی که به سرباز داده می‌شود، ارتباط چندانی با دانش و تخصص او ندارد. در این فضا، روز سربازان به بطالت می‌گذرد و این شرایط چندان مناسب نیست. به همین دلیل هم با اینکه سرباز امریه سه ماه بیشتر از سایر سربازان خدمت می‌کند، یعنی به جای ۲۱ ماه ۲۴ ماه باید خدمت کند، ترجیح دادم این سه ماه را تحمل کنم و امریه باشم تا بتوانم از تخصصم استفاده کنم. یکی دیگر از ویژگی‌های مثبت امریه‌شدن آن است که سرباز با زیست روزمره در تعامل است، اما محیط نظامی نسبتا ایزوله و جداشده از جامعه است. دوستانم که سرباز هستند، عملا کاری در پادگان نمی‌کنند به‌جز کارهای کوچک و پیش‌پاافتاده مثل حضور و غیاب و... و کار تخصصی نمی‌کنند. به همین دلیل، آنها هم حس می‌کنند روزهایشان به بطالت می‌گذرد».

طاقت نیاوردم، فرار کردم

«شهاب» سه سال بعد از فارغ‌التحصیلی از دانشگاه، به خدمت سربازی اعزام شد. دوره دوماهه آموزشی را در تهران، دوره دوماهه کد (یک نوع آموزش تکمیلی) را در شیراز و مابقی دوره سربازی را در سنندج گذراند. او برای «شرق» تعریف می‌کند که مدتی بعد از حضورش در سنندج، پا به فرار گذاشته است: «طاقتم تمام شده بود. دیگر نمی‌توانستم آنجا بمانم. شهر دیگری بود و کسی را آنجا نمی‌شناختم. کاری هم برای انجام‌دادن نداشتم». شهاب بعد از فرار، به تهران باز گشت و مشغول کار شد: «اتفاق خاصی پیش نیامد. دنبالم هم نیامدند. فقط بعدا که قصد ادامه خدمت داشتم دادگاهی شدم و چند ماه اضافه‌خدمت گرفتم. البته زمانی خدمتم را ادامه دادم که مطمئن شدم امکان انتقالم به تهران وجود دارد و می‌توانم به کارم ادامه دهم. در نهایت هم در تهران خدمتم را ادامه دادم، صبح‌ها سربازی بودم و بعدازظهرها به محل کارم می‌رفتم، چند ماه بعد مشمول عفو شدم. امروز هم که کارت پایان خدمت گرفته‌ام هیچ استفاده‌ای از آن نکرده‌ام». او درباره اینکه چرا اغلب علاقه‌ای به رفتن به سربازی ندارند، به وضعیت کشورهای دیگر اشاره می‌کند: «مثلا در آلمان افرادی که دوست ندارند در نیروهای مسلح خدمت سربازی بروند، می‌توانند خدمت در نهادهای خدماتی را انتخاب کنند. البته در حوزه سربازی ترکیه و اسرائیل به‌شدت سخت‌گیرند، به‌طوری که از نظر سخت‌گیری در زمینه سربازی‌رفتن وضع ما از آنها بهتر است. در اسرائیل خدمت سربازی پنج‌ساله است که دو سال آن دائمی است و سه سال آن هم تا یک سن مشخص، فرد به حالت ذخیره می‌ماند تا در صورت نیاز اعزام به خدمت شود».

ادامه در صفحه ۱۰

خبرخوان

با هدف آگاهی‌رسانی درباره سرطان کودکان
پل طبیعت پنجشنبه‌شب طلایی می‌شود

مؤسسه خیریه حمایت از کودکان مبتلا به سرطان محک، در راستای کمپین ماه آگاهی‌رسانی سرطان کودک که هرساله از ابتدای سپتامبر در سراسر جهان برگزار می‌شود، با همکاری منطقه گردشگری فرهنگی هنری عباس‌آباد، پل طبیعت تهران را در شب ۲۷ شهریور به رنگ طلایی نورپردازی می‌کند. ماه آگاهی‌رسانی سرطان کودک، فرصتی است تا توجه جامعه به سرطان کودکان و تأثیرات آن بر زندگی آنها و خانواده‌هایشان جلب شود. کمپین امسال #با_محک_طلایی_شو بر INSPIRING ACTION یا «الهام‌بخشی برای اقدام» متمرکز است؛ اقدامی که بر ضرورت نقش فعال افراد و نهادها در حمایت، آگاهی‌رسانی و ایجاد تغییرات مثبت برای کودکان مبتلا به سرطان و خانواده‌هایشان تأکید دارد.

نورپردازی پل طبیعت به رنگ طلایی، رنگ نمادین آگاهی از سرطان کودک و همدلی با کودکان مبتلا به سرطان در سراسر جهان، اقدامی است که در کشورهای مختلف جهان در این ماه انجام می‌شود و مؤسسه محک نیز همراه با این پویش جهانی، جامعه را به مشارکت در راستای آگاهی‌رسانی و حمایت از کودکان مبتلا به سرطان و خانواده‌هایشان دعوت می‌کند.

افزایش آمار جان‌باختگان انفجار در اهواز

رئیس اورژانس پیش‌بیمارستانی دانشگاه علوم پزشکی اهواز از کشته‌شدن هفت نفر در حادثه انفجار گاز مجتمع مسکونی خبر داد. مهران احمدی‌بلوطکی درباره این حادثه توضیح داد: «در ساعت پنج صبح روز گذشته انفجار شدیدی در یک ساختمان مسکونی واقع در خیابان گلشاد ۳ منطقه پردیس رخ داد که موجب تخریب کامل ساختمان و خسارت گسترده به واحدهای مجاور شد. بلافاصله پس از حادثه، شش تیم امدادی از اورژانس و آتش‌نشانی به محل اعزام شدند و عملیات ایمن‌سازی، آواربرداری و انتقال مصدومان به مراکز درمانی را آغاز کردند. حضور به‌موقع نیروهای امدادی از گسترش خسارات بیشتر جلوگیری کرد». او ادامه داد: «در این حادثه هفت نفر شامل پنج مرد در سنین ۱.۵ تا ۴۰ سال و دو زن در بازه سنی ۱۵ تا ۴۰ سال جان خود را از دست دادند؛ همچنین سه نفر دیگر شامل دو زن ۱۵ و ۴۰ساله و یک مرد مصدوم شدند که وضعیت جسمانی آنها در حال بررسی است».

جدول ۵۱۴۶ طراح: بیژن گورانی

افقی:

۱- اسباب و وسایل زندگی- خمارآلود- دریچه باز و بسته‌کردن سیلندرهای خودرو ۲- داستانی نوشته صادق هدایت- پیشرفته ۳- از جاذبه‌های طبیعی تهران در دامنه کوه دماوند- زیان‌کار- غذای شب ۴- گروه انسان‌ها- وضعیت ۵- پرنده‌ای با پاهای بلند- دندان‌های نیش- وقت و هنگام ۶- لابیرنت- بخش خارجی هر چیز- سرشار ۷- میوه‌ای با دانه‌های ریز بسیار- مجله الگوی لباس- از سازهای آیینی ایران ۸- سیلی- ورزش گوش‌شکسته‌ها- شکاک- گرداگرد دهان ۹- نت سوم- نوعی ماشین چاپ خودکار- هدایت‌شدن ۱۰- مخفی- نامشخص- کامیون ارتشی ۱۱- یار داماد- ادویه‌ای با عطر و طعم دلپذیر- دربردارنده ۱۲- توکل‌کردن- از راه‌های انتقال گرما ۱۳- موسیقی‌دان آلمانی و بنیان‌گذار یکی از روش‌های آموزش موسیقی به کودکان- همدم- غذایی از کشک ۱۴- ماه روزه- محلولی که جریان برق را از خود عبور می‌دهد ۱۵- گمراهی- پلاستیک اسفنجی سبک- هم‌داستان سامسون

عمودی:

۱- خجسته- آکنده- مبلغی که شهروندان در قبال دریافت خدمتی از دستگاه‌های اداری و دولتی به آنها می‌پردازند ۲- درختی جنگلی- اتاقک دربسته فلزی برای حمل اجناس- ریگ نرم ۳- مرگ- لیز و چسبناک- شاخه‌ای از مهندسی که با تکنولوژی پرواز سروکار دارد ۴- گره فرش- بدون معطلی- خاندان ۵- روز عرب- سرخ‌کردن- فیلسوف آلمانی قرن هجدهم ۶- ماه بهاری- چین ملی ۷- من و شما- بیماری عفونی التهاب پرده مغز- رشته‌ای از پوست گیاه ۸- نوع، گونه- به‌طور ناگهانی- خجستگی- تک‌نوازی ۹- نگاه- خداوندی- اندک ۱۰- سرافراز- کشته‌شدن ۱۱- زن گندمگون- از مواد غذایی محافظت‌کننده قلب- ناخوشایند ۱۲- پوستین- هنگام ورود به جایی گفته می‌شود- نوعی اسلحه کمری ۱۳- از رشته‌های ده‌گانه ورزش دوومیدانی- دیوار بلند- آشکار ۱۴- خطاب محترمانه مردانه- تاریخ‌نگار بغدادی و مؤلف کتاب الفهرست- چاه جهنم ۱۵- عهد و قرار- مأمور تشریفات صفوی- از آفات گیاهی

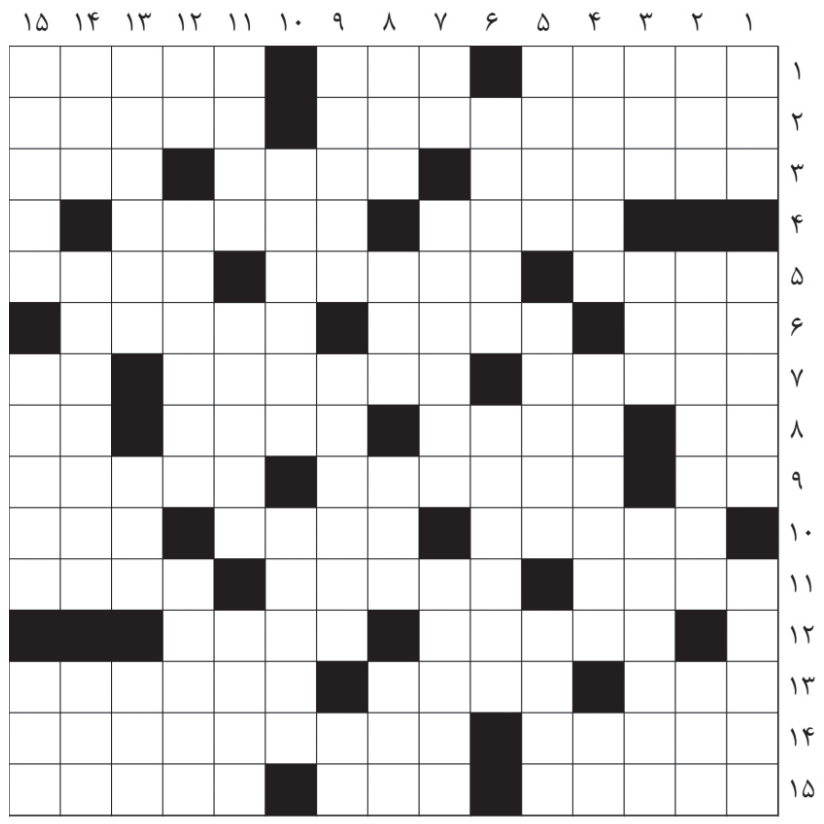

حل سودوکو ۴۱۴۱

۷	۴	۲	۵	۶	۳	۸	۱	۹
۹	۳	۶	۲	۱	۸	۵	۷	۴
۵	۸	۱	۴	۷	۹	۶	۲	۳
۶	۱	۳	۹	۴	۷	۲	۸	۵
۴	۷	۸	۱	۵	۲	۹	۳	۶
۲	۵	۹	۳	۸	۶	۷	۴	۱
۳	۲	۴	۸	۹	۵	۱	۶	۷
۸	۹	۷	۶	۳	۱	۴	۵	۲
۱	۶	۵	۷	۲	۴	۳	۹	۸

۱	۳	۵	۴	۹	۷	۸	۲	۶
۸	۹	۶	۳	۱	۲	۴	۷	۵
۲	۴	۷	۵	۸	۶	۱	۹	۳
۶	۲	۴	۷	۳	۸	۹	۵	۱
۹	۷	۸	۱	۲	۵	۶	۳	۴
۳	۵	۱	۶	۴	۹	۷	۸	۲
۷	۶	۳	۸	۵	۱	۲	۴	۹
۵	۸	۹	۲	۶	۴	۳	۱	۷
۴	۱	۲	۹	۷	۳	۵	۶	۸

حل جدول ۵۱۴۵

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	ا	ه	ت	م	ا	م	■	ف	ر	ا	د	ا	■	ص	ص
۲	ح	ا	ل	ا	■	ت	ش	و	ی	ق	■	ت	س	ن	ن
۳	ت	ن	ک	■	ا	و	ا	ن	س	■	ت	ص	ا	ع	د
۴	ی	■	س	ب	ح	ا	ن	■	ک	و	ل	ا	ک	■	و
۵	ا	ج	■	ا	ش	ت	ه	ا	■	ق	ا	ل	ت	ا	ق
۶	ج	ک	ر	د	ا	ر	■	ن	ق	ا	ش	ی	■	س	د
۷	■	ر	س	ا	م	■	ص	ب	ا	ح	ی	■	ا	ت	ا
۸	ن	ک	و	ن	■	ب	د	ا	ی	ت	■	ظ	ه	ی	ر
۹	ا	و	خ	■	س	ر	م	ش	ق	■	خ	ل	ا	ص	■
۱۰	ف	ش	■	ن	ق	ا	ه	ت	■	ک	ا	م	ر	ا	ن
۱۱	ر	ه	ا	و	ر	د	■	ن	ا	ش	ت	ا	■	ل	ی
۱۲	م	■	ت	س	ا	ه	ل	■	ب	ی	و	ت	ن	■	م
۱۳	ا	س	ق	ا	ط	■	ن	ه	ا	د	ن	■	ق	ل	ب
۱۴	ن	ی	ا	ز	■	ش	ی	ل	ن	ک	■	م	ی	ه	ن
۱۵	ی	د	■	ی	و	ح	ن	ا	■	ی	ا	د	ب	و	د

سودوکو سخت ۴۱۴۲

زمان پیشنهادی: ۴۰ دقیقه

قانون‌های حل جدول سودوکو

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

				۳	۵			۸
۸			۹					
		۴	۷				۹	۵
	۸			۵			۶	
			۸		۲			
	۹			۱			۳	
۴	۱				۹	۲		
					۸			۷
۶			۲	۷				

سودوکو ساده ۴۱۴۲

زمان پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

سودوکو

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

		۵			۹		۷	
						۴		
۹	۶	۴	۷		۸			
	۷		۲				۶	۹
	۸		۱	۷	۶		۵	
۶	۳				۵		۱	
			۸		۱	۵	۲	۳
		۳						
	۹		۶			۱		